

*ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің
ҚР Парламенті Мәжілісінде 2013 жылғы 27 мамырда
Үкіметтік сағатта
«Жұмыспен қамту 2020 бағдарламасының
іске асырылу барысы туралы» сөйлейтін сөзі*

**Құрметті депутаттар!
Құрметті мәжіліске қатысушылар!**

Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша әзірленген Жұмыспен қамту 2020 бағдарламасы еңбек нарығындағы нақты ахуалға қарай халықты жұмыспен қамтамасыз етудің жаңа тәсілдері мен тетіктерін ескере отырып, азаматтарымызды нәтижелі жұмыспен қамтудың нақты шараларын көздейді.

Бұл ретте мемлекеттік қолдау шаралары барынша кеңейтілген: жұмыссыздар мен табысы аз тұрғындардан басқа, Бағдарлама әлеуметтің өзін-өзі жұмыспен қамту мәселелерін шешуге бағытталған.

Еңбек ресурстарын дамыту, жұмыс күшіне сұранысты көбейту, әлеуметтік қолдау шараларымен бірге қызметкерлердің күш-жігерін жандандыру міндеттері алға тартылған.

Іске асырылып жатқан Жұмыспен қамту 2020 бағдарламасы нақты адамға, және де ағымдағы және келешектегі міндеттерді шешуге бағдарланған. Бағдарламаны іске асыруға 2011-2013 жылдары республикалық бюджеттен 169,3 млрд. теңге бөлінді.

Бағдарлама іске асырылған уақыт ішінде 188,0 мың адам белсенді шараларға қатысып, әлеуметтік келісімшартқа қол қойды. Отбасы мүшелерін ескергенде, 210,0 мың адам Бағдарламамен қамтылды.

Әлеуметтік келісімшартқа қол қойған адамдардың қатарынан 125,0 мың адам (66,3 %) жұмыссыз, 52,4 мың адам (27,9%) - өзін-өзі жұмыспен қамтығандар, ал 10,5 мың адам (5,6 %) табысы аз адамдардың қатарына жатады.

Бағдарлама қатысушыларының қатарында 29 жасқа дейінгі жастардың үлесі – 58,1% немесе 109,2 мың адамды, әйелдердің үлесі – 49,1% немесе 92,5 мың адамды құрайтынын атап өткен жөн.

Өздеріңізге белгілі, 2012 жылғы желтоқсанда Жұмыспен қамту 2020 бағдарламасын іске асыру тетіктерін жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен Бағдарламаға тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

Қаулыда көзделген Бағдарламаға әлеуетті қатысушылар қатарын халықтың әлеуметтік тұрғыдан осал топтарына жататын адамдармен кеңейту есебінен қатысушылардың саны артты. 2013 жылғы 4 айдың ішінде Бағдарламаға 750 мемлекеттік арнаулы жәрдемақы алушылар,

309 мүгедек және 100-ге жуық балалар үйінің тәрбиеленушілері, жетім балалар мен ата-анасының қарауынсыз қалған балалар тартылды.

Жұмыспен қамту бағдарламасы төрт бағыт бойынша іске асырылды.

Бағдарламаның әрбір бағыты бойынша іске асырылу барысы және олардың нәтижелері туралы жеке-жеке тоқталып өткім келіп отыр.

Бағдарламаның бірінші бағыты еңбек әлеуетін дамыту және жұмыспен қамтуға жәрдемдесу арқылы халықты тұрақты және нәтижелі жұмыспен қамтуға бағытталған.

Бұл бағыт оқу арқылы жаңа мамандық игеруге, біліктілікті арттыруға, тиісінше жұмысқа орналасуға мүмкіндік береді.

Бағдарлама іске асырылған уақыт ішінде «Оқыту және жұмысқа орналасуға жәрдемдесу» бірінші бағытымен 185,4 мыңнан астам адам, яғни қатысушылардың басым көпшілігі қамтылған.

Кәсіптік оқытуды ұйымдастыруға осы жылдың қаражатын ескергенде республикалық бюджеттен 40,3 млрд. теңге бөлінді.

Бүгінгі таңда кәсіптік оқумен 95,7 мың адам, оның ішінде кәсіптік даярлаумен – 53,9 мың адам, қайта даярлаумен – 34,8 мың адам және 7,0 мың адам – біліктілікті арттырумен қамтылды. 62,0 мың адам оқуын аяқтап, 52,3 мың адам немесе 84,4 % жұмысқа орналасты.

Жаппай оқыту мамандықтарына – техниктер, бағдарламашылар, механиктер, құрылысшылар, технологтар, электриктер, аспаздар, электр-газбен дәнекерлеушілер, шаштараздар, ауыл шаруашылығы өндірісінің тракторшы-машинистері, бухгалтерлер мен ЭЕМ операторлары жатады.

Бағдарламаға сәйкес кәсіптік оқытуды ұйымдастыру кезінде ашылатын жұмыс орындарына, жұмыс берушілер берген жұмыс орындарына өз бетінше немесе жеке жұмыспен қамту агенттіктері арқылы, деректер қорына енгізілген жұмыс орындарына жұмысқа орналасу мүмкіндіктері ескерілуге тиіс.

Осы жаппай мамандықтар бойынша жұмысқа орналасу деңгейі шектеп қабылданған мамандықтармен салыстырғанда едәуір төмен. Қабылданған мамандықтар бойынша жұмысқа орналастырылғандардың деңгейі 70-80%-дан аспайды, ал 200-ден аз адам қабылданған кейбір мамандықтар бойынша бітірушілердің барлық 100%-ы жұмысқа орналастырылды.

Сондай-ақ өңірлік еңбек нарықтарында: техник-механик, техник-құрылысшы, техник-электрик, техник-бағдарламашы, электромеханик тәрізді жоғары сұранысқа ие мамандықтар бойынша да жұмысқа орналастыру көрсеткіші қамтамасыз етілмей отырғандығын атап өту қажет.

Бұл жерде қызметкерлердің білім деңгейлерінің сапасы жұмыс берушілердің талаптарына жауап бермейтіндігі, білім беру

ұйымдарының жарақталу деңгейінің төмендігі де маңызды рөл атқарады.

Әлеуметтік жұмыс орындарын ашу арқылы уақытша жұмыспен қамтылу қосымша мүмкіндіктері қарастырылды.

Ол үшін жергілікті жерде әлеуметтік әріптестік тетіктері белсендетіп, 6,2 мыңнан астам жұмыс берушілермен келісім шартқа отырып, 58,7 мың адамды жұмысқа орналастыруға мүмкіндік берді.

Әлеуметтік жұмыс орындарына жұмысқа орналасқан Бағдарлама қатысушыларының жалақысын субсидиялауға 5,4 млрд. теңге жұмсалды.

Жұмысқа орналасқан Бағдарлама қатысушыларының орташа айлық жалақысын мөлшері 45,6 мың теңгені құрады.

Білім беру ұйымдары бітірушілерінің бастапқы іс тәжірибе алуы үшін жастар практикасының мүмкіндіктері белсенді қолданылды. Осы форматта 31,0 мың адам жұмысқа орналастырылды. Бұл жерде өңірлер олардың міндеті жастар практикасына жіберілетін бітірушілердің санын көбейту емес, келіссөздер жүргізу, фирмаішілік оқыту және тәлімгерлік мүмкіндіктерін пайдалана отырып, жастардың өндірісте тұрақтап қалу мүмкіндіктерін қарастыру екендігін жете түсінулері керек.

Әлеуметтік жұмыс орындары мен жастар практикасын ұйымдастыру жұмыссыздық проблемасын жеңілдетуге мүмкіндік беретін уақытша жұмыспен қамту болып табылатындығын атап өткен дұрыс.

Бағдарламаның екінші бағыты болып табылатын кәсіпкерлікті дамытуға жәрдемдесу кәсіпкерлікке ынталандыру және жеке ісін ұйымдастыру немесе кеңейту арқылы экономикалық белсенділікті арттыруды көздейді. Ауылдағы микрокредит берудің мақсаты ауыл тұрғындарының жұмыспен қамтылу деңгейін арттырып, заңдастырып, олардан жеке кәсіпкерлер қалыптастырып қана қоймай, осы тұрғыдан жаңа жұмыс орындарын ашуға да мүмкіндік беру болып табылады.

Осы бағыт шеңберінде мемлекеттік қолдаудың: микрокредит бөлу, кәсіпкерлік негіздеріне тегін оқыту, сервистік қызметтер (заңдық, бухгалтерлік, салық есептілігін жасау және басқа да қызмет түрлері), инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымның жетіспейтін объектілерін дамыту немесе салу сияқты түрлері көрсетіледі.

Тұрғындарға микрокредит беру ауылды жерлерде өзін-өзі жұмыспен қамтыған адамдардың нәтижесіз жұмыспен қамтылу және жұмыссыздардың санын азайтудың пәрменді шараларының бірі болып табылады.

Бағдарлама аясында жасалатын жағдайлар ауылдағы әлеуметтік тұрғыдан осал топтар үшін қаржылық кредиттерге қол жетімділігін қамтамасыз етудің бірегей тәсілі болып табылады. Кредит беру бағдарламасы алыс жатқан ауылдардың тұрғындарына да қол жетімді болып, тұрғындардың қызығушылығын оятты.

Бүгінгі таңдағы жағдай бойынша, кредит беруге бөлінген қаражат көлемі Оңтүстік Қазақстан облысында 2011 жылғымен салыстырғанда 15 есеге, Алматы облысында 12 есеге, Қызылорда облысында 8 еседен астам артып, микрокредит алушылардың санын 4 есеге ұлғайтуға (2012 жыл қорытындысы бойынша 1,4 мың адамнан 6,2 мың адамға дейін) мүмкіндік берілді.

Егер 2011 жылы микрокредит алуға 3,6 млрд. теңге бөлінген болса, 2013 жылы – 16,9 млрд. теңге немесе 4,7 еседен астам қаражат бөлінді.

Өңірлер бөлінісінде 2013 жылы микрокредитке ең көп сома ШҚО-да – 6,0 млрд. теңге (35,4 %), Қызылорда облысында – 1,6 млрд. теңге (9,3%), ОҚО – 1,5 млрд. теңге (8,8%) және Жамбыл облысында 1,4 млрд. теңге (жалпы соманың 8,4%) көзделген.

Бағдарлама іске асырыла бастағаннан бері кәсіпкерлік негіздеріне оқытудан 11,0 мың адам өтті, оның ішінде ең көбі Батыс Қазақстан (1983 адам), Шығыс Қазақстан (1640 адам), Қарағанды (1260 адам) және Оңтүстік Қазақстан (1158 адам) облыстарында.

Бағдарлама іске асырыла бастағаннан 2013 жылғы 1 мамырға дейін 8,2 мың Бағдарлама қатысушысы микрокредит алды.

Оның ішінде 5,6 мың қатысушы жеке ісін ашты, ал 2,6 мың адам жұмыс істеп тұрған өндірісін кеңейтті.

Бағдарламада микрокредитті көп алған қатысушылар – бұл Батыс Қазақстан, Шығыс Қазақстан және Оңтүстік Қазақстан облыстарының тұрғындары.

Жалпы микрокредит алушылардың санының 2,5 мыңнан астамы әйелдер.

Микрокредит алушылар 7,5 мың қосымша жұмыс орындарын ашып, оларға 3,0 мың Бағдарлама қатысушысы жұмысқа орналастырылды.

Өңірлер арасында ең көп қосымша жұмыс орындары Шығыс Қазақстан (2371) мен Батыс Қазақстан (1509) облыстарында құрылды.

Бір микрокредит алушы орта есеппен қосымша екі жұмыс орнын құрған Шығыс Қазақстан және Жамбыл облыстары жергілікті атқарушы органдарының жұмысты сапалы ұйымдастырғанын атап өту қажет.

Сонымен қатар, жұмыспен қамту орталықтары арқылы қосымша жұмыс орындарына жұмысқа орналастырылғандардың ең көп саны Оңтүстік Қазақстан облысында, онда барлық жұмыс орындарында (950) Бағдарлама қатысушылары жұмыс істейді.

Бағдарлама бойына кәсіпкерлікті дамытудың негізгі салалары - бұл мал шаруашылығы мен өсімдік өсіру (негізінен ет өнімдерін шығару және қайта өңдеу, көкөніс және бақша дақылдарын өсіру және қайта өңдеу) болып табылады. Осыған барлық берілген кредиттің 76,7% жуығы тура келеді. Жобалардың 23,0%-нан астамы қызмет көрсету саласында (тігін және жөндеу шеберханаларын, монша,

шаштараз ашу) жеке ісін ашуға және қайта өңдеуге (нан өнімдерін пісіру, ет және сүтті қайта өңдеу) сәйкес келеді.

Осы тұрғыдан біздің міндетіміз – Жұмыспен қамту бағдарламасына жұмыссыздарды, нәтижесіз жұмыспен қамтылғандардың қатарынан өзін-өзі жұмыспен қамтыған адамдарды барынша көптеп тарту, біздің Бағдарламамыз арқылы аяқтарына тік тұрып, еңбек қатынастарын заңдастыру, келешекте бизнеске және кәсіпкерлікке жәрдемдесу бағдарламалары шеңберінде толық көлемде мемлекеттік қолдау көрсету.

Қазақстан Республикасы азаматтарының дағдарыс өңірлерінен әлеуметтік-экономикалық даму әлеуеті жоғары елді мекендерге және экономикалық өсу орталықтарына ерікті түрде көшуіне жәрдемдесу есебінен еңбек ресурстарының ұтқырлығын арттыру Бағдарламаның 3-бағытының міндеті болып табылады.

2011-2013 жылдары бөлінген қаражат есебінен 4516 пәтерге арналған 1211 үйдің (жеке тұрғын үйдің – 1116 (92,2%), көппәтерлік үйлердің – 95 (7,8%) құрылысы межеленген.

789 үйдің (2 864 пәтер) немесе жоспардың 65,2%-ының құрылысы аяқталды.

Ең көп СҚО – 272 үй (292 пәтер), Павлодар облысында 227 үй (632 пәтер) салынған.

Бағдарлама қатысушылары мен олардың отбасы мүшелері 757 үйге (2 739 пәтер) қоныстандырылды.

9,7 мың Бағдарлама қатысушылары мен олардың отбасы мүшелері жаңа үйлердің пәтерлеріне орналастырылып, көшуге субсидиялар берілді, атап айтқанда 4,6 мың еңбекке жарамды жастағы адамның 3,2 мыңы немесе 71% жұмысқа орналастырылды.

Қазіргі кезде 323 үйдің (1485 пәтер) немесе пайдалануға берілген 96,0% құрылысы жалғасуда.

Сонымен қатар, биылғы жылы бөлінген қаражат есебінен ШҚО, БҚО және Жамбыл облыстарында 99 үйдің (167 пәтердің) құрылысы көзделуде.

Өткен жылы Бағдарлама тағы да бір «Ауылды елді мекендерді дамыту» деген 4-бағытпен толықтырылған болатын. Бұл бағыт ауылды елді мекендер мен шағын қалалардағы инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру арқылы халықты жұмыспен қамтамасыз етуге бағдарланған.

Ауылды елді мекендерді дамыту аясында былтырғы жылы 565 жоба іске асырылды.

310 - әлеуметтік инфрақұрылым объектілерін (мектеп, аурухана, балабақшалар, мәдениет үйлері) жөндеу жөніндегі жоба;

138 – инженерлік-көлік инфрақұрылымы және жол жобалары;

42 – коммуналдық сала объектілері жобасы;

75 – ауылдарды абаттандыру жобаларына жатады.

Осы жобаларды іске асыру үшін 7,3 мың адам, оның ішінде 4,4 мың адам жұмыспен қамту орталықтарының жолдамасы бойынша жұмысқа орналастырылды.

2013 жылы осыған ұқсас 875 жобаны іске асыру және соның есебінен 14,1 мыңнан артық жұмыс орнын құру жоспарланған.

Жұмыс орындарының біразы Алматы облысында – 2,5 мың және Оңтүстік Қазақстан облысында – 2,1 мың жұмыс орны құрылады, бұл ретте 1 жобаға есептегенде жұмыс орындарын Қостанай (39), Ақтөбе (37) және Маңғыстау (36) облыстарында көптеп құру көзделеді.

Ағымдағы жылдан бастап аталған бағыт шеңберінде 286 адам, оның ішінде Бағдарламаға қатысушы 211 адам немесе 74 %-ы жұмысқа орналасты.

Бағдарламаның іске асырылуы оның қадамдарының дұрыстығын, олардың оң ықпалы мен халықтың әлеуметтік қолдауға мұқтаж санаттарына атаулы бағытталғанын көрсетеді. Бөлініп жатқан қаражат соңғы алушыға (ең алшақ ауылға) жетіп, қоғамда жиналып қалған проблемаларды шешуге септігін тигізеді.

Осылайша, талдау Бағдарлама, жалпы, еңбек нарығының жай-күйіне оң ықпал ететін көрсетеді.

Бағдарламаны іске асыру барысында жұмысқа орналастырылғандардың жалпы саны 178,3 мың адамды құрайды, оның ішінде:

оқыту және жұмысқа орналасуға жәрдемдесу арқылы 162,4 мың адам - 91,1%;

ауыл тұрғындары арасында кәсіпкерлікті дамыту арқылы 8,1 мың адам - 4,5 %;

ұтқырлықты арттыру шеңберінде 3,2 мың адам - 1,8%;

инфрақұрылымдық жобаларға жұмысқа орналасқандар - 4,6 мың адам - 2,6%.

2013 жылғы бірінші тоқсанда (ҚР Статистика агенттігінің болжамды деректері бойынша) экономика саласына **8,5 млн.** адам жұмысқа орналасқан. Олардың құрамындағы өзін-өзі жұмыспен қамтыған адамдардың үлесі 2011 жылдың қорытындысы бойынша 33,3 %-дан 30,8 %-ға азайды. **2013 жылғы сәуірде** жұмыссыздық деңгейі 5,4 %-дан **5,3 %-ға дейін** төмендеді. Достастық елдер арасында бұл айтарлықтай төмен көрсеткіш екенін атап өту қажет.

Қазіргі заманғы еңбек нарығының серпіні, оның тез өзгеріп отырған экономикалық жағдайға тәуелділігі қолданыстағы Бағдарламаға түзетулер мен өзгерістерді уақтылы енгізуді талап етеді.

Мәселен, Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес «Жұмыспен қамту 2020 жол картасы» бағдарламасының жобасы әзірленді.

Жұмыспен қамту 2020 жол картасы Жұмыспен қамту 2020 бағдарламасын іске асырудың қисынды ұсынысы болып табылады және дағдарысқа қарсы ден қою, еңбек нарығын реттеудің тиімділігін арттыру, оның ішінде еңбек нарығын болжамдау және мониторинг жүргізу, табысы аз, жұмыссыз және өзін-өзі жұмыспен қамтыған халықты жұмыспен қамтудың белсенді шараларына тарту тетіктерін қамтиды.

Оның негізгі бағыттары – бұл жұмыспен қамту және жұмыс орындарын жедел құру есебінен Қазақстандағы ғаламдық дағдарыстың ықтимал теріс салдарын төмендету және экономикалық өсу үшін қажетті негіздемені қамтамасыз ету.

Жұмыспен қамту 2020 жол картасы мынадай іс-шараларды көздейді:

жұмыссыздықты төмендетудің қолайлы трендін және оны экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың 5 %-нан аспайтын деңгейде сақтау;

2020 жылға дейін жалпы еліміз бойынша 508 мың жұмыс орнын құру;

өзін-өзі жұмыспен қамтыған халықтың Бағдарламаға қатысуын жыл сайын 30 %-ға ұлғайту, бұл 2020 жылға дейін 865 мың адамды жұмыспен қамтуға мүмкіндік береді.

Бағдарламаны іске асыру тиімділігін арттыру және еңбек нарығын болжамдау үшін Өңірлік жұмыспен қамту картасы арқылы мониторинг жүргізу тетіктері енгізілуде. Нәтижесінде еңбек ресурстарына қосымша қажеттілікке, еңбек ресурстарының көздері мен қозғалысына, еңбек ресурстарының теңгерімділігіне (сұраныс пен ұсыныс) мониторинг қамтамасыз етіледі.

Бағдарламада «Инфрақұрылымдарды және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығын дамыту арқылы жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету» атты арнайы құрамдас бөлік көзделген, ол жұмыс орындарын жедел құруға және жер-жерлерде жұмыссыздық деңгейін бақылауға көзделген.

«Кәсіпкерлікті және тірек ауылдарды дамыту арқылы жұмыс орындарын құру» деген құрамдас бөлік кәсіпкерлікті ынталандыруға және жеке істі ұйымдастыру немесе кеңейту арқылы экономикалық белсенділікті арттыруға бағытталған.

Ауылды дамыту жөніндегі саясат шеңберінде Тірек елді мекендерді кешенді дамыту жоспарланып отыр, онда мемлекеттік қолдау шараларын шоғырландыру есебінен нәтижелі жұмыспен қамту қамтамасыз етіледі.

Мұндай жағдайда бір жеке қосалқы шаруашылық үшін микрокредит сомасы 5 млн. теңгеге дейін көбейеді. «Даму» ҚДҚ» АҚ арқылы МҚҰ және МКҰ берген микрокредиттер, Екінші деңгейдегі банктердің кредиттері бойынша сыйақылардың пайыздық мөлшерлемесін субсидиялау, лизинг шарттары бойынша пайыздық

мөлшерлемені субсидиялау бойынша қызмет көрсетіледі. Соңғы қарыз алушы үшін сыйақы мөлшерлемесі кемінде 6 % құрайды.

Бұған қоса, ауылдық тұтыну кооперативтеріне бірлескен азаматтарға нақты жобаны іске асыру үшін ақшалай және тауар түрінде кредит беру, қажетті жабдық пен технологияны сатып алуға гранттар беру көзделетін болады.

Еңбек әлеуетін дамыту, жұмысқа орналасуға жәрдемдесу, кәсіптік және аумақтық еңбек ұтқырлығын арттыру арқылы тұрақты және нәтижелі жұмыспен қамту мақсатында жұмыс берушінің қажеттілігі шеңберінде «Жұмыс берушінің қажеттілігі шеңберінде оқыту және қоныс аудару арқылы жұмысқа орналасуға жәрдемдесу» бағыты көзделген.

Қазіргі уақытта Бағдарламаға қатысушылардың жұмысқа орналастыруда кездесетін қиындықтарды ескере отырып, кәсіптік оқуды аяқтағаннан кейін пилоттық режимде жұмыс берушілердің Бағдарламаға қатысушыларды **еркін таңдау**, мамандықтар мен оқу орындарын келісу және оларды жұмысқа қабылдау міндеттемелерін қабылдау тетіктері пысықталуда.

Аталған тетік дуальді оқыту жүйесін практикаға енгізуді көздейді.

Кәсіптік оқыту **санынан сапасы маңызды** қағидат бойынша жүргізілуге тиіс.

Қатысушыларды жұмыс орындарына бекітуде, жұмыс орындарын ұйымдастыруда жұмыс берушілердің рөлін арттыру үшін 6 айдан артық мерзімге еңбек шартын жасасқан кезде жұмыс беруші есебінен толық жалақы төлеуімен субсидиялау көзделген.

Жастардың ұтқырлығын арттыру мақсатында олар үшін жатақханалар салу көзделген.

Бұған қоса, осы жылы пилоттық өңірлерде (ШҚО, СҚО, Павлодар, Қызылорда облыстары) қызметтік тұрғын үйлерді салуды, сатып алуды, салып бітіруді және қоныстандыруды жұмыс берушінің қатысуымен жүзеге асыру жоспарлануда.

Бұл ретте, салынған және пайдалануға берілген тұрғын үйлерді мемлекет пен жұмыс беруші арасында бөлуді аталған тұрғын үйдің құрылысына салынған қаражатқа пропорционалды жүргізу жоспарланып отыр.

Аталған құрамдас бөлік шеңберінде **тұрғын үй тек жұмыс берушілердің нақты өтінімдері және оларды жұмысқа орналастыру міндеттемелері** бар жерлерде ғана салынады.

Жұмыспен қамту 2020 жол картасын іске асыру қазақстандықтарды жұмыспен қамту бойынша шараларды күшейтуге мүмкіндік береді, ол еліміздің ауылдағы халқының табыстарының өсуіне, әл-ауқатының артуына, өзін-өзі өнімсіз жұмыспен қамтығандардың санын төмендетуге септігін тигізеді және жұмыс берушілердің нақты қажеттіліктеріне сәйкес білікті кадрлар даярлауды

қамтамасыз етеді, мұның бәрі біздің Республикамыздың азаматтары үшін өмір сүрудің қолайлы жағдайларын жасайды.

Назарларыңызға рахмет!